

การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการผลิตและการเผยแพร่วารสารวิชาการ และปัญหาในการผลิตและการเผยแพร่วารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ศึกษา ประกอบด้วย บรรณาธิการวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และวารสารวิชาการที่ผลิตในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามและแบบสำรวจวารสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับบรรณาธิการวารสารวิชาการทั้ง 19 ฉบับด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจำนวนทั้งสิ้น 19 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนแบบสำรวจวารสาร ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลวารสารทั้ง 19 ชื่อเรื่อง ที่สำนักวิทยบริการ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อเดือนธันวาคม 2545 - มกราคม 2546 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้ วารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีทั้งหมด 19 ชื่อเรื่อง ส่วนใหญ่จัดทำโดยหน่วยงานระดับคณะ (ร้อยละ 84.2) และออกเป็นราย 3 เดือน (ร้อยละ 31.6) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม และเผยแพร่ความรู้ความคิดเห็นทางวิชาการ (ร้อยละ 100.0) การได้มาซึ่งกองบรรณาธิการส่วนใหญ่ใช้วิธีให้ผู้บริหารเสนอชื่อผู้ที่มีความเหมาะสม (ร้อยละ 52.6) และวารสารส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดวาระการทำงานของกองบรรณาธิการ (ร้อยละ 42.1) กองบรรณาธิการประกอบด้วยอาจารย์และข้าราชการเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.9) กางจัดหาบทความ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีให้อาจารย์และนักวิชาการส่งเรื่องมาลงพิมพ์ (ร้อยละ 89.5) และกองบรรณาธิการเป็นผู้คัดเลือกบทความ (ร้อยละ 68.4) บทความส่วนใหญ่เป็นบทความวิจัย (ร้อยละ 51.2) การนำเสนอบทความ ส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทย (ร้อยละ 91.9) ด้านผู้เขียนบทความ พบว่า บทความวิชาการ ส่วนใหญ่เขียนเพียงคนเดียว (ร้อยละ 87.1) ส่วนบทความวิจัยส่วนใหญ่เขียนมากกว่า 3 คน (ร้อยละ 39.2) ผู้เขียนส่วนใหญ่ เป็นอาจารย์ภายในคณะ (ร้อยละ 37.7) วารสารส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำดัชนีวารสารท้ายเล่ม (ร้อยละ 84.1) ด้านการตรวจสอบบทความก่อนลงพิมพ์ พบว่า วารสารส่วนใหญ่มีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความก่อนลงพิมพ์ (ร้อยละ 94.7) แต่ข้อมูลจากตัวเล่มวารสาร พบว่า ไม่ได้ระบุข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบเนื้อหาบทความไว้ในตัวเล่มวารสาร (ร้อยละ 57.9) ด้านการจัดพิมพ์ ส่วนใหญ่ใช้การพิมพ์ระบบออฟเซต (ร้อยละ 94.7) ต้นทุนการผลิตวารสาร 1 ฉบับ อยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท (ร้อยละ 31.6) จำนวนการผลิตส่วนใหญ่ 301-500 เล่ม (ร้อยละ 57.8) การเผยแพร่วารสารส่วนใหญ่ใช้วิธีให้เป็นอภินิพนธ์นิตยสาร (ร้อยละ 94.7) สำหรับวารสารที่มีสมาชิก จำนวนสมาชิกส่วนใหญ่ 150 ราย (ร้อยละ 53.4) และสมาชิกส่วนใหญ่เป็นหน่วยงาน (ร้อยละ 100.0)

ด้านปัญหาในการผลิตและการเผยแพร่ พบว่า วารสารทุกชื่อเรื่องมีปัญหา ด้านการพิสูจน์อักษร (ร้อยละ 100.0) วารสารส่วนใหญ่มีปัญหาออกช้ากว่ากำหนด (ร้อยละ 94.7) ขาดแคลนบทความที่จะนำมาลง ผู้เขียนส่งต้นฉบับช้า ต้นฉบับที่ได้รับไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด และบรรณาธิการไม่มีเวลาเพียงพอในการจัดทำวารสาร (ร้อยละ 84.2 เท่ากัน)

The objective of this survey research was to study the current situation of journal production and dissemination as well as their problems. The populations used in the study consisted of journal editors at Khon Kaen University and journals which were produced between 2001-2002. The tools for data collection were questionnaires and journal survey forms. The former were handed out to 19 editors by the researcher: all copies were returned, accounting for 100 percent. As for the forms, the researcher surveyed data from 19 titles at the University's Central Library and those in the Faculties of Medicine, Nursing, Education, Veterinary Medicine and Architecture between December 2002-January 2003. Data analysis was through the percentage, mean and standard deviation.

The results of the study:

All 19 titles of these journals were found chiefly prepared at faculty level (84.2%) with a quarterly circulation (31.6%), with an aim to promotion and disseminating technical knowledge (100.0%). The editorial staff was mostly obtained by the administrators' nominating of qualified persons (52.6%); most journals did not fix this staff's tenure (42.1%). The staff consisted of lecturers and officials, mostly. About the search for articles, the significant way was having lecturers and academics send their articles for publication (89.5%), then the staff selected these articles (68.4%). Most journals were of research type (51.2%). About the presentation of articles, most used Thai (91.9%). About article writers, most academic articles were written by one person (87.1%), but research articles by more than three (39.2%). Most writers were faculty lecturers (37.7%). Most journals did not contain an index at their back (84.1%). About the check before publication, most journals were checked by experts (94.7%), but the information from these journals did not specify that of the check on the content (57.9%). About the publication, the offset type was mainly used (94.7%). The cost of production per journal was between 10,000-15,000 baht (31.6%), and the number of journals was mostly at 301-500 (57.8%). The dissemination of journals was chiefly by means of complimenting (94.7%). About journal memberships, most did not exceed 150 (53.4%) and most members were offices at the university (100.0%)

On the problems of production and dissemination, all journal titles were found with these problems: proofreading (100.0%), late circulation (94.7%), shortage of articles to be published, writers' late handing in their manuscripts, manuscripts's not suiting the designated format and editors' not having enough time to prepare these journals (84.2% all equally).